

## مرور نقش برنامه ریزی آموزشی موفق در سطوح جهانی، قاره ای، منطقه ای، و ملی برای دستیابی به توسعه اجتماعی.

مهرانگیز رستمی<sup>1</sup>، صادق ملکی آوارسین<sup>2</sup>

1. دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد تبریز، ایران

[rostami732@yahoo.com](mailto:rostami732@yahoo.com)

2. استادیار مدیریت آموزشی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ایران

[s.maleki@iaut.ac.ir](mailto:s.maleki@iaut.ac.ir)

### چکیده

یکی از ابعاد توسعه، توسعه اجتماعی است. در عصر حاضر کشورهایی که به توسعه پایدار رسیده اند برای همه ابعاد توسعه (اقتصادی، اجتماعی، علمی، اطلاعاتی، انسانی، صنعتی، فرهنگی، سیاسی، مذهبی، زیستی محیطی و...) برنامه ریزی آموزشی طراحی، اجرا و ارزشیابی کرده اند. دستیابی به توسعه اجتماعی یکی از اهداف اسناد بالا دستی در آموزش و پرورش و آموزش عالی ایران است، که شرط رسیدن به آن ریشه کنی بی سواد و بالا بردن سطح دانش مردم جامعه است که آن هم نیازمند استفاده از ابزارهایی مثل: آشنایی با فنون برنامه ریزی آموزشی در سطوح: فرا کلان (جهانی)، کلان (ملی)، سطح خرد (موسسه ای) است. این تحقیق ضمن بررسی تجارب موفق برنامه ریزی آموزشی کشورهایی که رتبه های نخست توسعه اجتماعی را دارند، وضعیت برنامه ریزی آموزشی، اجلاس و مصوبات مربوطه را در سطح جهانی، قاره ای، منطقه ای و ملی جهت دستیابی به توسعه اجتماعی، مورد مطالعه قرار داده است. این مقاله به روش کتابخانه ای و مرور اسناد دست اول و دوم، و بررسی گزارشات نشست های مختلف یونسکو، و همچنین مراجعه به سایت مراکز معتبر جهت اخذ آمار و مقادیر کمی و رتبه ها، انجام گرفته است. نتایج این بررسی و مطالعه نشان داد که: 1- برنامه ریزی برای گسترش آموزش های غیر رسمی در سطح ملی، مطلوب نبوده و نقش برنامه ریزی آموزشی در سطوح مختلف جهت دستیابی به توسعه اجتماعی از اهمیت بسیار بالایی، برخوردار است. 2- با توجه به نتایج مرکز آمار ایران برنامه ریزی برای آموزش رسمی، عملکرد ضعیفی داشته و شرط رسیدن به توسعه اجتماعی، برنامه ریزی آموزشی برای ریشه کنی بی سواد و افزایش سطح دانش افراد جامعه، است. 3- گسترش آموزش عالی در سطح ملی اغلب بصورت کمی بوده و تعداد مراکز و موسسات پژوهشی کم است. 4- اسناد بالا دستی اغلب آرمانی تنظیم شده اند و برای اثربخشی برنامه ریزی های آموزشی، ابتدا باید نیازسنجی درستی انجام گیرد و سپس از افراد متخصص در این زمینه استفاده شود. و در کنار حفظ فرهنگ و هویت ایرانی اسلامی، نگاه جهانی به نهادهای موفق و عملکرد ملی لازمه رسیدن به توسعه اجتماعی است.

### واژه های کلیدی

توسعه اجتماعی، برنامه ریزی آموزشی، یونسکو، آموزش غیررسمی، آموزش رسمی، آموزش عالی، اسناد بالا دستی.